

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

NUMERATA WYNOŚĆ: Rocznie rb. 3, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1,50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnictwem do domów. Zagrańca, ze znakami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem świątecznych od g. 10—2 po poł. W kopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

CENA

6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz pierwszy jednosłupowy lub jego miejsce Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem 3 kol. i szerokości po kop. 25, na 4 kol. po kop. 30. Drobną ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Kategoria ogłoszenia kop. 20. Ogłoszenie treści matry oryginalnej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 8 rubli od 1000 egzemplarzy.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, księżki i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZESTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Polska wobec rewolucji rosyjskiej.

Dla wielu mohikanów t. zw. „szerokotorowej” orjentacji, obecna rewolucja rosyjska będzie stanowiła ową przysłowiową wodę, mającą poruszać ich swoisty młynek polityczny. Nie jeden z nich zacznie z pewnością dowodzić, że właśnie teraz, gdy carat wchodzi na drogę realnego liberalizmu konstytucyjnego, ideologia Polski autonomicznej w jednoci państwowej z Rosją, ma wszelkie szanse urzeczywistnienia. Tak jednak może rozumować jakiś Gruzin, Kirgis, czy Baszkir, słowem przedstawiciel jednego z tych wielu narodków ujarzmlonych w szeregu wieku przez zachłonnny carat, w których poczucie samostnego bytu państwowego, oddawna się już zostało.

Inaczej wszakże musi rozumować blisko trzydziestomilionowy naród, który ma niezem niezgladzoną świadomość i pełne poczucie swego historycznego i przyrodzonego prawa, do własnego bytu niepodległego, tak okrutnie przed niespełną półtora wiekiem utraconego. Polak przekładający jakiś tam ustrój autonomiczny nad własny niepodległy byt państwowy, to niestety wytwór przeżytej przez nas martyrologii i tych okropnych stosunków, które poeta zdeterminował jako: „heroizm niewoli”.

W grubym więc pozostają błędzie ci i owi p. „szerokotorowej” o ile mniemają, że obecny przewrót w Rosji może zwiększyć zastęp zwolenników ich potwornej „złudy świętokradzkiej”.

Rzecz się ma zgoda inaczej. Przedewszystkiem i z tamtej strony wschodniego frontu bojowego, będą się mogły znacznie swobodniej wypowiedzieć o swoich aspiracjach narodowych te kilkamilionowe rzesze rodacze, w których duszach tkwi z pewnością tęskna chęć powrotu „ra ojczyzny łono”. Jesteśmy zaś niezbie przekonani, że głos tych tułaczów polskich rozbrzmieje tam z wielką siłą tylko za niepodległym państwem własnym, nie zaś za ową autonomiczną Polską obłąkaną panslawistycznym sosem wiekowego zaborcy.

Wszak jeszcze przed nastąpiącym w caracie przewrotem, dochodziły nas wielce pocieszające wieści, że liczne zastępy rodaków po tamtej stronie frontu oświadczały się coraz dobitniej za aktem z d. 5 listopada, w stosunku oczywiście zasadniczej jego treści: niepodległego bytu Ojczyzny. Tembardziej przeto teraz, nie ich nie może kępować w mocnym i stanowczym twierdzeniu, że sprawa polska stoi już na gruncie międzynarodowym, a zarówno rząd jak i naród rosyjski, nie mogą sobie uzurpować kompetencji rozstrzygnięcia jej w charak-

terze jakiegoś władczego opiekuna.

Czy obecna Rosja Milukowów, Rodiczewów i Lwowów zrozumie nareszcie, że odradzająca się Polska nie chce być naszym pupilem, a tembardziej swego bizantyjsko-mongolskiego zaborcy, który teraz ma przed sobą tyle zadań własnej rekonstrukcji państwowej? — rzecz to już dalszej przyszłości i rozwoju następnym wydarzeń wytworzonej teraz ewolucji. To wszakże nie ulega wątpliwości, że naród nasz w olbrzymiej swej większości uchyla się od jakiegokolwiek zespołu jednoci państwowej z Rosją, chociażby się ta przerodziła w najbardziej liberalną monarchję konstytucyjną. Jeżeli bowiem prawdziwe jest przy słowie, że „mądry Polak po szkodzi”, to zaiste mieliśmy chyba zbyt wiele realnych dowodów, do czego prowadziły różne miraże neosłowiańskie i hasła: „za naszą i waszą wolność”, aby zachować mądry krytycyzm w poglądach na stosunki polsko-rosyjskie.

Kto więc wobec dzisiejszego wewnętrznego przewrotu w Rosji pielęgnuje w sobie jeszcze „szerokotorową orjentację”, a nawet chce ją umacniać, ten chyba myśli o wznawieniu potwornej istic konkubinaty, któryby niechybnie położył kres naszej najgórniejszej ideologii narodowej, wyłonionej z woiny wszechświatowej, a mianowicie: niepodległego, państwowego bytu Ojczyzny.
Br. Korwin.

Z 11-go posiedzenia Rady Stanu.

11-te posiedzenie Rady Stanu odbyło się w dniu 21 b.m.

Na wstępie Marszałek zawiadomił, że na telegamy, wysłane przez Radę Stanu do panujących Obu Mo carstw centralnych nadeszła już **odpowiedź telegraficzna od Cesarza Karola I.**

Telegram, nadesłany na ręce Marszałka Koronnego, brzmi jak następuje:

„Ze szczerym zadowoleniem przyjąłem wyrazy holdu, złożone Mi przez Radę Stanu i proszę J.W. Pana przyjąć za nie Moje najserdeczniejsze podziękowanie, oraz zakomunikować je pp. Członkom Rady Stanu. Gorące słowa, w jakich Rada Stanu wyraziła swą wdzięczność dla Mogo, w Bogu spoczywającego Dziada, s. p. Cesarza i Króla Franciszka Józefa I, wzruszyły Mnie do głębi. Niemniej niż zmarłemu Monarsze, leży Mi na sercu pomyślność i rozwój narodu polskiego, który od wieków stanowi taki ważny czynnik w historii cywilizacji zachodniej; najszczerze Moje życzenia towarzyszą tworzeniu się powołanego do życia przezemnie łącznie z Moim Dostojnym Sprzymierzeńcem Kró-

lestwa Polskiego, którego pierwszy organ stanowi Rada Stanu. Z najwyższym zainteresowaniem odnoszę się obecnie, jak i dawniej do ważnych zadań, stojących przed polską Radą Stanu przy odradzaniu się ojczyzny, i do wysiłków, jakie J. W. Pan i Jego współpracownicy czynią, aby sprostać wielkim wymaganiom tego pamiętnego okresu historii polskiej. W szczególności oceniam należycie Wasze dążenie do stworzenia wojska polskiego, którego powstanie jest rzeczą największą dla Państwa Polskiego wagi i jestem zdecydowany popierać jaknajśnziej dzieło tworzenia armii. Ponieważ Mój Wysoki Sprzymierzeniec Jego Cesarzka Mość Cesarz niemiecki żywi te same, co i Ja zamiały, zarówno naród polski, jak Rada Stanu mogą mieć zupełnie pewną nadzieję, że całkowita budowa upragnionej przez kraj instytucji powiedzie się najpomyślniej dla przyszłości Polski.

„Oby błogostawieństwo Boże spoczęło na Polsce i na Waszych pracach, podjętych dla dobra ukochanej Ojczyzny.”

(podpisano) Karol I.

W sprawie skarbu narodowego.

„Komisarz rządu ces. niem. odczytał piśmienne zapewnienie władz okupacyjnych niemieckich, że złoto i inne metale, gromadzone przez Tymczasową Radę Stanu, na Skarb Narodowy, będą zwolnione od rekwizycji i że wszystkie ofiary, zarówno w gotowiznie, jak i kosztownościach, przejdą na własność Skarbu Państwa Polskiego.

Sprawozdanie komisji wojskowej

zreferowane przez Brygadiera Piłsudskiego, przyjęto z kolei rzeczy.

Budżet Rady Stanu

na marzec, zreferowany przez Dyrektora Departamentu Skarbu, p. Dzierżbińskiego, wynoszący w wydatkach zwyczajnych 106,225 mk. i w jednorazowych 60,820 mk. został przyjęty w całości.

Zarząd szkolnictwa.

Dalej uchwalono przedstawione przez Dyr. Dep. Wyznań i Oświecenia Publ. zasady przejścia przez T. Radę Stanu zarządu szkolnictwa w obu okupacjach, oraz przyjęto memoriał w tej kwestii do obu pp. Generał Gubernatorów.

Przygotowanie urzędników.

Uchwalono powołać do życia przy T. R. S. organizację, mającą na celu przygotowanie urzędników dla Państwa Polskiego. Komisja, której tytuł urzędowy będzie: „Komisja, kierująca przygotowaniem urzędników dla Państwa Polskiego” — przydzieloną została do Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Inne sprawy.

Przyjęto do wiadomości przysłano do zaopiniowania Radzie Stanu rozpo-

rzządzenie p. Gen.-Gub. Warszawskiego, co do czasu letniego, na mocy którego w dniu 16 kwietnia, o godz. 2 rano, wskazówki zegarów mają być przesunięte na godz. 3-cią, a w dniu 17 września, o godz. 3-ej rano cofnięte na godzinę 2-gą.

W dalszym ciągu przyjęto jedno-myślnie nagły wniosek Komisji Wojskowej, by Marszałek Koronny przy współudziale Dyr. Dep. Spraw Politycznych i jednego z Członków Komisji Wojskowej przedsięwziął odpowiednie kroki, w celu zwolnienia tych jeńców, którzy zgłoszą się dobrowolnie do służby w armii polskiej.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (3 W. P.) Urzędowo donoszą 26 marca:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gener.-feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego.

Sytuacja nie uległa zmianie.

Akcja na przedpolach i działalność artylerji była umiarkowana.

Front macedoński.

Lotnicy nasi obrzucali z bardzo dobrym skutkiem bombami obozy wojskowe pod Snocami, na południowym wschodzie od jeziora Doiranu.

Zachodni plac boju.

W kanale La Basee aż do południowego brzegu Somme odbywały się wczoraj ożywione walki działowe. Na pagórkowatym terenie na południowym zachodzie od St Quentin, wojska nasze zaatakowały, przesuwając się po przez kanał Somme—Crozat, siły francuskie, zadaty im w zaciętych walkach ciężkie straty, i przyprowadziły 100 jeńców, kilka karabinów maszynowych i jedno działko piechoty.

Na wschodzie od Ailette oraz w pobliżu linii Leuilly—Neuville, wprowadził przeciwnik znaczne części kilku dywizji, po ożywionej walce artyleryjskiej, na nasze wysunięte oddziały, które w poszczególnych miejscach trzykrotnie odrzuciły nacierającego nieprzyjaciela, zadając mu liczne straty. Pod Creonelle, na południowym wschodzie od Aisne, odparto w walce zbliżoną ataki francuzów.

24 marca wieczorem, jedna z naszych eskadr lotniczych, zaatakowała Dunkierkę, przyczem zaobserwowano liczne pożary. Wczoraj w walce powietrznej stracił nieprzyjacieli 11 samolotów.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Zaprzeczenie.

PETERSBURG, 27 | 3. „Petersburska Agencja l'eogr.“ donosi, że wszelkie pogłoski, jakoby były cesarz rosyjski uciekł, są zwykłym zmyśleniem.

W. ks. Mikołaj.

STOKHOLM, 27 | 3. Z Petersburga donoszą, że, według informacji urzędowych, w. ks. Mikołaja usunięto ze stanowiska głównodowodzącego wojskiem. Do czasu mianowania następcy dowództwo nad wojskiem objął gen. Aleksiejew.

Niezadowolenie w Finlandji.

KOPENHAGA, 27 | 3. W Finlandji ogólne niezadowolenie wywołał fakt, że stanowiska sekretarza stanu i gen. gubernatora fińdzkiego nie obsadzono fińdzkimi. W ostatnich dniach odbywają się zebrania, które uchwalają rezolucje, domagające się aby Finlandja rządzona by-

Belgijski komitet pomocniczy.

WASZYNGTON 27 | 3. Departament stanu odwołał urzędownie osoby, czynne w belgijskim Komitecie pomocniczym. Zastąpił je ma zjednoczona komisja neutralna, pozostająca głównie pod dozorem holenderskich urzędników wojskowych. Amerykanie w Rotterdamie z Hooverem na czele w dalszym ciągu kierować będą akcją pomocniczą.

Wyjazd poselstwa chińskiego.

BERLIN 27 | 3. Tutejsze poselstwo chińskie w myśl polecenia swego rządu zwróciło się z prośbą o doręczenie paszportów całemu personelowi poselstwa.

Uznanie przez Szwajcarię.

BERNO, 27 | 3. Szwajcarska rada związkowa upoważniła posła szwajcarskiego w Petersburgu do nawiązania stosunków urzędowych z nowym rządem rosyjskim.

Delegacja litwinów.

BERLIN 27 | 3. Biuro Wolffa dowiaduje się, że sekretarz stanu spraw zagranicznych, Zimmermann, przed kilku dniami przyjął delegację litwinów z obwodu okucowanego. Sekretarz stanu wysłuchał dezyderatów, złożonych przez delegację i w ciągu rozmowy powiedział, iż rząd cesarski ożywiony jest jaknajlepszym uczuciem względem ludności litewskiej i przy zawieraniu pokoju jaknajbardziej popierał będzie ich życzenia względem osiągnięcia jaknajdalej idącej autonomji.

Chwila bieżąca.

— Stany Zjednoczone zamierzają urządzić stałe punkty odparcia dla swej floty na wybrzeżach francuskim i angielskim.

— „Petit Parisien“ donosi z Piotrogradu, że utworzył się związek oficerów republikańskich.

— Grupa socjalistyczna w parlamencie francuskim wystąpiła posłów Laffont'a i Moutet'a do Piotrogradu.

— W nocy z 24 na 25 marca nastąpiło we Francji przesunięcie godziny według czasu letniego.

— W „Ruskim Słowie“ zaznaczają, że prawica rosyjska jest obecnie gorączkowo czynną, ale agitację swoją musi prowadzić w największej tajemnicy.

Co słychać nowego?

Pod flagą francuską.

Do „Taegliche Rundschau“ donoszą z Bernu: Dzienniki francuskie ogłaszają prawo, według którego neutralne okręty handlowe mogą wyjątkowo, podczas wojny obecnej, używać flagi francuskiej, jeżeli służą dla zaprowiantowania Francji i jej sprzymierzeńców. Okręty takie muszą być do rozporządzenia zwierzchnictwa państwa francuskiego i posiadać na pokładzie przedstawiciela rządu francuskiego.

Chiny a Niemcy.

Chiny, które zerwały stosunki dyplomatyczne z Niemcami, jako potęgą militarną nie przedstawiają żadnej wartości, lecz ekonomiczne znaczenie konfliktu z Niemcami jest pierwszorzędnej doniosłości.

„Vossische Zeitung“ w tej sprawie tak pisze: „Jeszcze w początkach bieżącego stulecia—nie zdawano sobie sprawy w Niemczech, iż punkt ośiędkości rozstrzygnąć ekonomicz-

nie bardzo rychło z Atlantyku na Ocean Spokojny. A jednak fakt obecny: chęć wciągnięcia Chin w koalicję antyniemiecką, świadczy, do jakiego stopnia rację mieli ci, którzy przemawiali za dobrą i skuteczną robotą polityczną w Pekinie, ze względu choćby na stosunki i korzyści ekonomiczne“.

Kwestja więc chińska dla Niemiec ma znaczenie przede wszystkim ekonomiczne, w tym wypadku daleko donioslejsze, niż cała ewentualna akcja militarna Chin.

„Męczennicy z Carskiego-Sioła“.

„Deutsche Warschauer Zeitung“ pisze:

Cesarzowa Aleksandra trzymana jest przez Dumę w Carskim Siole, podług innej wersji w Kijowie, oraz jest traktowana, jakgdyby była uwięziona.

Przyszła wojna, wraz z nią zaś walka niszczytelska ze wszystkimi, co było niemieckie, podejrzliwość względem lojalnych urzędników dworskich i państwowych niemieckiego pochodzenia, gwałty, zadawane niewinnym kolonistom i wypieranie, z użyciem przemocy, wszelkich wielkich żywiołów kulturalnych. W tych warunkach życie na rosyjskim dworze cesarskim obniżyć się musiało do temperatury, wobec której sroga zima rosyjska jest upałem tropikalnym

Im bardziej zmniejszały się widoki zwycięstwa dla rządzących nad Nową, tem straszniejsze stawało się męczeństwo kobiety, której jedyną tylko winą polega na tem, że jest — niemką.

Mikołaj II chciał pokoju.

W pewnej części prasy szwajcarskiej utrzymują, że cesarz rosyjski był przed wybuchem rewolucji skłonny do zawarcia z Niemcami osobnego pokoju pod warunkami następującymi:

Zwrocenie Lotaryngji Francji, utworzenie z Królestwa Polskiego autonomicznej Polski, przyłączenie Galicji do Rosji oraz zapewnienie słowianom austriackim daleko idącej autonomji narodowej.

Właśnie z powodu swych usiłowań pokojowych na podstawie powyższych warunków został car podobno zmuszony do abdykacji.

Milukow do Wilsona.

W „Birze w. Wiedomostiach“ wyrażają radość z tego powodu, że obecny minister spraw zagranicznych Milukow, zdecydował się zaraz po objęciu przezeń teki ministerjalnej wystosować do prezydenta Stanów Zjednoczonych osobny memoriał, w którym żąda jaknajszerszego wystąpienia wojennego Ameryki. Milukow spodziewa się bowiem od kroku tego ułatwienia sytuacji wojennej dla Rosji.

Co się dzieje na prowincji?

Z Petersburga donoszą: Republikański komitet robotniczy, przeważający się coraz bardziej w pewnego rodzaju rząd uboczny, otrzymuje codziennie z rozmaitych prowincji rosyjskich wiadomości o zaczynającym się rozpadaniu dawnego cesarstwa. Komitety narodowe w Rydze i w Helzingforsie wydały odezwy, domagające się najzupełniejszej autonomji narodowej, jako też politycznej.

W Rydze w zeszłym tygodniu odbyły się pochody manifestacyjne. Na placu Teatralnym i w ogrodzie Strzeleckim występował mówcy lotyscy, domagający się zupełnego oderwania prowincji od Rosji, utworzenia republiki lotyjskiej i rozwiązania niezwo-

taljonów lotyjskich. Z Kijowa i Połtawy nadchodzą wiadomości o budzącym się ruchu separatystycznym ukraińskim. W zeszłym tygodniu przez główne ulice Kijowa przeciągały pochody manifestacyjne, śpiewające narodowe pieśni ukraińskie i wołające: „Precz z przemocą moskiewską”. Do szło do starć, w których kilka osób poraniono.

Niejasno przedstawiają się sto sunki w Turkiestanie rosyjskim. Co do Kaukazu, w Petersburgu panuje przekonanie, że myśl niepodległej republiki kaukaskiej czyni tam olbrzymie postępy.

Na marginesie.

Nieszczęsny projekt autonomii rosyjskiej dla Polski wyboistą drogą szedł ku nam.

Obecnie zaliczono go już tylko do rzędu projektów...humorystycznych. Różni kpiarze i wszyscy niewierzący oddawna owocom porad rosyjskich w sprawie polskiej, drwią sobie z nieszczęsnego projektu.

Ostatnio w jednym z pism humorystycznych znajdujemy dowcipny projekt autonomii polskiej opracowany na żądanie Dumy przez specjalistę w naszej sprawie p. Sazonowa.

W projekcie czytamy między innymi:

1) Po przekroczeniu granicy Prywiślńskiego kraju, polecane będzie kozakom wyjście ołowiu z nahajek.

2) Urzędnicy rosyjscy nie będą brać łapówek... prawą ręką.

3) W kraju zostaną wzniesione, ulepszone, uległe zniszczeniu budynki.. więzienne.

4) Na przyszłość postanowiono jednak nie aresztować i nie więzić obywateli konstytucyjnej Rosji i autonomicznej Polski. Żywioły niespokojne będą jedynie... internowane.

5) Polska zjednoczona będzie niepodległa... władzy polskiej.

Przyzna to każdy, że projekt autonomii dość humorystyczny, ale w razie powrotu „Taty” najzupełniej możliwy do zrealizowania.

m-i.

KRONIKA

Dzisiejsze zebranie zarządu R. O. m. Cz.

Dzisiaj w środę 28 b. m. o godz. 10 i pół rano odbędzie się zebranie członków zarządu R. O. m. Cz. **Nieprawdziwe pogłoski.**

Ze źródła kompetentnego dowiadujemy się co następuje: Obiegają pogłoski, które przedostały się do prasy, jakoby sprowadzono do Królestwa Polskiego 2000 dzieci z różnych okolic Niemiec, aby mógł je tutaj lepiej odżywiać. Pogłoski te pod żadnym względem nie zgodne są z prawdą.

O kierownika biur R. O. m. Cz.

Na ostatnim posiedzeniu R. O. m. Cz. na wniosek p. A. Januszewskiego postanowiono utworzyć posadę płatnego kierownika biura Rady, któryby po zaznajomieniu się przez pewien okres czasu ze stanem interesów R. O. m. Cz., sposobami prowadzenia poszczególnych działań itd. objął ster biurowości.

Warunki przyjęcia: bezwzględna uczciwość, energia i rzutkość.

Gratyfikacja dla pracowników i ofiar.

Na walnym zebraniu „Obrony” na wniosek p. A. Januszewskiego uchwalono gratyfikację dla pracowników „Obrony” w sumie rb. 400 i na instytucje społeczne rb. 200, z których na skutek inicjatywy p. J. rb. 100 na Tow. Opieki nad bezdomnymi dziećmi i rb. 100 na nowopowstałą w naszym mieście „Kroplę mleka”.

Kropla mleka.

R. O. m. Cz. powzięła szereg uchwał w sprawie wyżywienia działwy drobnej między innymi uchwalono utworzyć nową instytucję filantropijną w naszym mieście p. f. „Kropla mleka”.

„Kropla mleka” mieścić się będzie w dzielnicy, w której dziecko polskie potrzebuje najbardziej pomocy, gdyż przy ul. Krakowskiej 13.

Do lokalu tego będą się mogli zgłaszać matki z drobną działwą, która będzie poddawana oględzinom lekarskim itd., a co najważniejsze matki dostawać będą mleko dla niemowląt.

„Kropla mleka” będzie czynną już w pierwszych dniach kwietnia.

O chleb.

Konsumenci różnych piekarń Deputacji Żywnościowej narzekają bardzo na zły wypiek chleba, który czasami bywa niemożliwy do strawienia. Najwidoczniej winę upatrywać należy w nieumiejętnym sposobie pieczenia chleba, który gdzieś indziej np. w „Jedności” jest smaczny, choć wypiekany z tej samej maki.

Wydział dyscyplinarny przy R. O. m. Cz.

Na wniosek p. Antoniego Januszewskiego postanowiono utworzyć Wydział dyscyplinarny przy R. O. m. Cz. któryby rozstrzygał wszelkie kwestje, dotyczące pełnienia czynności przez personel biur kuchen R. O. m. Cz.

Do wydziału tego delegowano mec. L. Mężnickiego p. Kędzierskiego i inż. Hertzka.

Odwołane przedstawienie amatorskie.

Zapowiedziane na dzisiejszą środę 28 b. m. w teatrze Paryskim, przedstawienia amatorskie na korzyść ubogich dzieci, przez grono amatorów, nie odbędzie się.

Należność za bilety odebrać można w Radzie Opiek., Piękna 4 do soboty włącznie.

Dzieci na wieś!

Na ostatnim posiedzeniu R. O. m. Cz. omawiano sprawę wysyłania działwy miejskiej na wieś.

R. O. m. Cz. porozumi się w tej sprawie z R. O. Okr. częstoch. celem wspólnej akcji na terenie powiatu częstochowskiego.

W tej też kwestii odbędzie się we czwartek 29 b. m. o godz. 3 po poł. zebranie przy ul. Pięknej w sprawie zorganizowania tej akcji. Na zebraniu tym będą też obecni dyr. W. Płodowski i ks. W. Kneblewski, oprócz zarządu.

Zamknięcie herbacarni.

Ze względu na brak mleka, utworzone w czasie mrozów herbacarnie R. O. m. Cz. będą od 1 kwietnia zaskowane.

Benefis J. Moranowicza.

W piątek 30 b. m. w teatrze Paryskim odbędzie się benefis młodzieży i utalentowanego artysty p. Józe-

ś. p.

Józef Wincenty Skalmierski

b. urzędnik b. d. z. Warszawsko-Wied. b. współwłaściciel biura technicznego w Częstochowie i obywatel Brwinowa.

opatrzony św. Sakramentami po długich cierpieniach zmarł dnia 26 marca 1917 roku przeżywszy lat 47.

Zmarły osierocił żonę i dwoje dzieci. Wyprowadzenie zwłok z domu w Bystrzanowicach do kościoła parafjalnego w Złotym Potoku odbędzie się dnia 27 o g. 4-ej po poł. d. 28 o g. 10-ej rano po nabożeństwie żałobnym pogrzeb na cmentarz parafjalny w Złotym Potoku. Na smutne te obrzędy zaprasza

Rodzina.

fa Moranowicza, który w czasie swego pobytu w naszym mieście zdobył sobie sympatię szerokiej publiczności, a szczególnie płci pięknej.

Na program prócz obrazów złoży się melodyjna operetka „Cyrkowcy”, oraz dział koncertowy, w którym udział przyjmują: pp. Niuta Bolska, Orszańska, oraz pp. Batcher, Moranowicz, Ołasz i Jankowski.

Nasienie świerka zastępuje oliwę.

Profesor monachijskiego uniwersytetu Dr. Tuben wykazał w dłuższym referacie możliwość uzyskania jadalnego oleju z ziarna świerka, co w bogatym roku nasiennym wiele przyczynić się może do częściowego pokrycia coraz groźniej występującego braku tłuszczów. Wybierane bez uszkodzenia gałęzi szyszki zaleca autor w koszach umieścić koło pieca, gdzie przy wyższej temperaturze odychają się ich łuski, a ziarno przez szyszczeliny opada na dno kosza. Następnie oczyszcza się je ze skrzydełek łuskowych ręcznie, a gdy w pobliżu istnieją zakłady odcyszczające, ziarno wykorzystać można przez ich aparaty. Tak odczyszczane ziarno przeprowadza się przez młynek, celem odciążenia tłuszczu. Koszty uzyskania tłuszczu z ziarna wynoszą około 9 marek, co w normalnych czasach nie znosi konkurencji innych olejodajnych roślin, lecz w czasie wojny przy ogólnej drożyznie uzyskanie w ten sposób dobrego jadalnego tłuszczu zaleca się.

Brak drobnych.

Sprawa drobnych znów stała się plagą codziennego życia. Bilonu braknie wszędzie: w sklepach, restauracjach, kawiarniach. Często nie docho- dza do skutku transakcje handlowe jedynie dlatego, że kupujący nie może otrzymać reszty—z rubla.

Zasługuje na uwagę, że brak bilonu dotyczy nie tylko bonów, waluty rosyjskiej, lecz i niemieckiej. Ponieważ bilonu żelaznego niemieckiego jest chyba podostatkiem, następczo się przeto przypuszczenie, że bilon jest dla celów spekulacyjnych szohowany.

Kto da więcej?

W administracji naszego „Gońca” jest do nabycia piękny, starej roboty złoty pierścionek upiększony kamieniami, za który dają rb. 58. kop. —

Pierścionek powyższy został oiarowany na Tow. opieki nad bezdomnymi dziećmi.

Kto da więcej?

Czytelnia i biblioteka Macie-rzy.

W domu Nr. 61 przy ul. Ogrodowej, otwarta jest czytelnia i biblioteka im. Henryka Sienkiewicza—dla sfer rzemieślniczo-robotniczych.

Czytelnia czynna jest codziennie, biblioteka zaś, we wtorki, czwartki i soboty, od godz. 6 do 8 wieczorem.

Z czasu odwrotu rosyjskiego.
 „Gazeta Świąteczna” donosi: „Od wrot rosjan latem roku 1915 wielu jeszcze Polakom niemiłe stoi w pamięci. Owe ciężkie dni, kiedy moskalski kraj wśród bezdroży opuszczał, przypomniał jeden nowy dokument, który dopiero niedawno pomiędzy rosyjskimi papierami znaleziono. Jest to urzędowe pismo z ostatnich chwil panowania rosyjskiego w Polsce, które wójt gminy Konie w powiecie grójeckim, guberni warszawskiej, do właściciela majątku Michrów w tymże powiecie wystosował i które w przekładzie następująco brzmi:
 „Do właściciela majątku Michrów.

Z polecenia naczelnika grójeckiego powiatu z d. 28 czerwca r. b. nr. 3577, stosownie do rozkazu jego ekszellencji gubernatora, podaje się do wiadomości, że należy zaraz nie czekając terminu, przystąpić do zniszczenia wszelkich zasiewów, przytem będzie panu zapłacono za każdy mórg łożnicy: żyta i pszenicy po 80 rubli, jarzynny po 70 rubli, za owies, jęczmień i koniczynę po 70 rubli i za potraw po 40 rubli. Wieś Załęże Duże 28 czerwca 1915 r. Wójt gminy Konie (podpisano) „Józef Pawlak”.

Naszej ludności krajowej ten niezbyt humanitarny rozkaz całą rozpaczliwość owych dni znów stawia

przed oczy. Co miał rolnik począć z tymi ofiarowanymi jako „wynagrodzenie” lichymi rublami, kiedy on z żoną i dziećmi głodem przymierał musiał. Widać w tem brutalną bezwzględność rosjanina, który całą Polskę na śmierć głodową i zniszczenie bez litości wydaje, gdy choćby najmniejszą korzyść wojenną w tem widzi.

Odszkodowanie było naturalnie tylko „przyrzeczone”, żeby zaś było zapłacone gotowemi pieniędzmi, nie jest wiadomo. Przeciwnie, nawet gdyby rosjanom powiodło się niemieckie bataliony wyprowadzić i wkroczyć znów zwycięsko do Polski i gdyby potem rząd rosyjski wypłatę przyrzeczonej kompensaty rzeczywiście pokazał, to dla nikogo nie jest pewne, czy z tego chłop ujrzał wobec ostawionych i od stulat przeszło znanych praktyk urzędników i oficerów rosyjskich. Tak czy owak, właściciel majątku Michrów był tak mądry, jak nie jeden właściciel polski, nie dał się rosjanom na lep złapać i rozkazu nie spełnił”.

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marji 19.

Dziś w środę 28 Marca 1917 roku.

„Awantura reportera Amerykańskiego z bandą Meduzy”

Dramat kryminalno-detektywny w 4-ch częściach ze słynnym amerykańskim detektywem HARRISONEM.

Figle zegarmistrza (bardzo komiczne)

Mikroby tyfusowej gorączki (natura)

NAD PROGRAM:

Kartofelski w mitosnej ekstazie (komiczne)

Ceny Miejsc: Miejsce w łoży (1 m. 20) 50 kop, krzesło 80 pf 35 kop, Galeria 60 pf. 25 kop.

Teatr „ODEON” ul. P. Marji 27.

Program od niedzieli 25 do czwartku 29 Marca

Jedno z najwybitniejszych arcydzieł sezonu!

„i któż niema krzyża i cierpień...”

Nierównany pod względem treści, wykonania i wystawy dramat życiowy w 6-ciu aktach. W roli głównej nowa gwiazda kinematograficzna

Egeda Nissen.

Zwracamy uwagę Pań na kostiumy, wykonane, dla bohaterki dramatu według ostatniej mody przez „Zjednoczone domy mód: Gerson, Prager i Hausdorf.”

Na Scenie:

Przez wdzięczność

Komedja w 1-ym akcie, E Lubowskiego.

Gruźlicę, Chroniczny Bronchit, Kaszel, Koklusz

leczy

FAGOSOL.

Ogólnie zalecany przez powagi lekarskie środek

przeciw chorobom płucnym.

FAGOSOL usuwa kaszel i wydzielinę, pobudza apetyt i spowodowuje wzrost wycieńczonego organizmu.

Ządać we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Dla Krów Wakcyryna

Bardzo skuteczny środek dla krów zdrowych znany i stosowany oddawna za granicą jako

1) wzmacniającej organy trawienia, 2) wpływającej na apetyt, 3) ogólny wygląd, 4) jakoś i ilość dobrego mleka.

Dodawajcie do paszy krowom Wakcyrynę. Ządać w aptekach, składach aptecz., kooperatywach, spółk. roln. i sklepach kolonialnych.

Główny skład: Apteka Wągrowskich i Kadozo, Warszawa, Chłodna 16.

Kursy Językowe

Strzażacka № 1.

Wykładane są języki: polski, niemiecki, francuski angielski i hebrajski, podzielone na 2 stopnie: niższy i wyższy. Wydają się świadectwa

Zapisy skuteczna kancelarjakursów codziennie prócz piątku i niedziel od godz 6-8-iej wieczorem

„MUCHY”

najlepiej prenumerować wprost z Redakcji, Warszawa, Hoża 36.

Kwartalnie 2 rb. wraz z przesyłką.

Wielkoletnie „MUCHY” b. wesołe.

Polecam Podeszwy drewniane ulepszone

ulica Teatralna № 26.

Kott.

Osoba młoda, posiadająca muzykę w stopniu wyższym, pragnie wyjechać na wieś. Szczęśliwy i warunki do omówienia ul. Szkołna 3. (dom W. Pastorkowskiego) m. 1 (parter) 058-

Przebiegi do chowu do sprzedania w Zakładzie Ogrodniczym S. Jastrzębskiego ul. Gława Waty № 35. 188-

Potrzebny stróż zaraz ul. Centralna 5 187-

Zawiadomienie Niniejszem zawiadamiam się p. p. wierszycieli Stefana Gębalskiego, aby się zgłosili w dniu 29-go b. m. o godz. 10 rano do mieszkania tegoż Warszawa 33 w celu omówienia sposobu podziału pozostałym majątkiem po zmarłym. 177-

Stradzieno pasport, przepustkę i kartę uwolnienia z zagranicy na nazwisko Aleksandra Bednarka oraz rb. 5-50 Dowody osobiste proszę włożyć do puski. Adm Gońca pieniądze można zatrzymać.

Rumatyzm artretyzm, ból głowy i wszelkie inne choroby leczy skutecznie masaż elektryczny Teatralna 34 II-gie piętro m. 6 od 4-jej po południu

Naczynia kuchenne wyroby blaszanne towary żelazne

poleca W. Nowicki

dawniej W. Stajewski ul. P. Maryi 38.

Kredaktor - wydawca F. D. Witkowski.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Czestochowskiego”